

Bos, natuur en landschap moeten leidend zijn

Door een enorm areaal aan bos en natuur is Staatsbosbeheer een belangrijke pijler onder verduurzaming van Nederland. De klimaatdoelstellingen, landbouwverduurzaming, biodiversiteit en de bouwopgaven in ons land vormen een gigantische uitdaging. "Bij de herverdeling van ruimte moet Staatsbosbeheer vanaf de start aan tafel komen. Bos, natuur en landschap moeten écht meer leidend zijn."

An het woord is Sylvo Thijsen, directeur van Staatsbosbeheer. De beheerder van Nederlands groene erfgoed bezit maar liefst 270.000 hectare natuur en 800 rijksmonumenten. "We willen in een vroeg stadium betrokken worden. We kunnen een essentiële bijdrage leveren aan de visies van provincies en regering, want we hebben veel (praktijk)kennis in huis van onder meer landinrichting, landschapsarchitectuur, hydrologie, ecologie en openlucht recreatie."

Staatsbosbeheer is een publiekrechtelijke organisatie, die bij de wet is ingesteld voor het beschermen en ontwikkelen van bos en natuurgebieden. Thijsen: "Onze kerntaken zijn 'beschermen, beleven en benutten'. Dat doen we op een steeds duurzamere wijze met talrijke innovaties. We kunnen enorme impact maken op mens en natuur. Ons speerpunt is ons land mooier en duurzamer maken."

Daarvoor zoeken we steeds meer de verbinding met externe partijen."

Ecocentrische bedrijfsvoering

50% van de inkomsten behaalt Staatsbosbeheer uit eigen bedrijfsactiviteiten. Enerzijds door het verpachten van 40.000 hectare grond en gebouwen aan agrariërs, en soms verkoop van grond aan ontwikkelaars. Anderzijds met het verwaarden van grondstoffen, zoals hout, klei, grond en vezels voor hoogwaardige toepassingen in de bouw en chemie. Doel is om CO₂ langer in de keten te houden. "Zo bedrijven we economie vanuit de 'ecocentrische' benadering. Van de inkomsten richten we mooie natuurgebieden in en dragen we bij aan de vergroening van Nederland", motiveert Thijsen. "We stellen ook ruimte en hout beschikbaar voor innovaties en bieden kansen aan start-ups. We leveren bijvoorbeeld hout voor geperste wanden ▶"

DEEL ONLINE

van tiny houses. En met Avantium werken we aan een PEF-fles, een duurzaam alternatief voor de PET-fles. Houtvezel vormt de basis.”

Nederland vergroenen

Staatsbosbeheer haalt ook kraggen uit moerasgebieden als de Weerribben. De vezels zijn te verdrogen of vergisten voor de productie van biogas. Ook zijn de kraggen geschikt als substraat voor de tuinbouw. Thijsen: “85% van onze grond- en delfstoffen blijft in de keten. Slechts 15% is bestemd als warmteopwekking voor warmtenetten en kleinschalige biomassacentrales (takken). We leveren bewust niet aan de biomassa voor bijstook in de kolengestookte energiecentrales.” Staatsbosbeheer beschikt met 1300 specialisten in dienst over diepgaande kennis van bodem, water en de werking van ecosystemen. Als grootste landeigenaar kan de organisatie schuiven met gronden om ontwikkeling mogelijk te maken. “Zo kunnen we een bijdrage bieden aan de bouw van een miljoen woningen in de komende tien jaar. We hebben ervaring met recreatie op onze gronden, natuurinclusieve landbouw (40 pilots) en vergroening van steden. Daarbij helpt dat wij veel gebieden in de buurt hebben. Wat duurzaamheid betreft, pleiten wij voor integrale inpassing van bos, natuur en landschap bij de woningbouw”, overtuigt de directeur.

Midden in de samenleving

De bezuinigingen van het Rijk gingen vooral ten koste van landschapsubjecten zoals

houtwallen en voorzieningen voor mensen. “We hebben vervolgens de samenwerking met wijken gezocht. Dat resulteerde in veel vrijwilligers die zich inzetten voor onze natuur (7500 in totaal). Daarnaast creëren we behalve leer-werkplekken 500 banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Inmiddels telt Staatsbosbeheer 2500 maatschappelijke arrangementen. En sinds 1957 organiseren wij met de stichting jaarlijks in maart de Nationale Boomfeestdag voor kinderen”, vertelt Thijsen trots.

Staatsbosbeheer heeft zijn organisatie provinciaal georganiseerd om beter in te spelen op belangrijke ontwikkelingen. Per provincie is een maatschappelijke adviesraad ingericht. Thijsen: “Dat is vrij uniek voor een publieke organisatie. We zijn dagelijks in contact met de samenleving. De boswachter richt zich niet puur op beheer, maar communiceert namens Staatsbosbeheer en ontvangt bezoekers met open armen. Bovendien leidt de provinciale aanpak ertoe dat wij beter in staat zijn om duurzame initiatieven te ontwikkelen.”

CO₂-compensatie bedrijven

Stichting Buitenfonds is in 2014 opgericht voor bedrijven en particulieren die willen bijdragen aan hun directe leefomgeving. Buitenfonds werft fondsen voor waardevolle projecten in natuurgebieden van Staatsbosbeheer. “De belangstelling van bedrijven neemt rap toe. Zij sponsoren naast voorzieningen voor kinderen en bijzondere doelgroepen vooral aanleg van nieuw bos en het verhogen van waterpeilen. Zo planten we jaarlijks nog altijd fors meer dan we kappen. De lager gelegen veengebieden kunnen we dankzij de bijdragen natter houden. Daardoor voorkomen we ‘verbranding’ en is de impact op CO₂-uitstoot fors groter”, stelt Thijsen tevreden vast. “Dankzij deze projecten, die de overheid niet financiert, realiseren we talrijke groene wensen voor huidige generaties en onze (klein)kinderen. Tot 2030 leggen we 5000 hectare nieuw bos aan en vernatten we 5000 hectare veengebied. Ons maatschappelijke bedrijf gaat voor een mooier Nederland”, besluit Thijsen. ■

SYLVO THIJSEN:
‘We kunnen een essentiële bijdrage leveren aan een duurzamer land voor burgers én bedrijven’

